

Van	Burgemeester en wethouders	Portefeuillehouder	H. Lenferink R. Dijksterhuis
Aan	Gemeenteraad	B&W vergadering	28 oktober 2025
Agenda Het Besluit	11 november 2025	Vergadering Commissie	4 november 2025
Vastgesteld besluit	11 november 2025	Zaaknummer	172857
Opsteller	A. Kingma		

Titel

Procesvoorstel realisatie nieuwe azc locaties

Beslispunten

De raad besluit:

1. Het procesvoorstel voor nieuwe permanente azc-locaties vast te stellen met de volgende fases:
 - Fase 1: Vaststellen criteria voor het locatieonderzoek voor nieuwe permanente azc-locaties
 - a. We voeren verdere gesprekken met inwoners en stakeholders.
 - b. Wijk- en dorpsgesprekken en een brede raadpleging voor alle inwoners over de criteria voor het locatieonderzoek die van belang zijn bij de opvang van asielzoekers en die van belang zijn bij de keuze voor een plek. (Onder meer veiligheid, type opvang, grootte opvang, begeleiding, leefbaarheid, plek in de stad, samenwerking, communicatiebehoefte).
 - c. Gesprekken over bovenstaande thema's in de commissie en daarbij goede voorbeelden uit Amersfoort en andere gemeentes te betrekken.
 - Fase 2: Locatiekeuze
 - a. De gemeenteraad stelt de criteria voor het locatieonderzoek voor nieuwe permanenten azc-locaties vast, het proces met de wijze waarop locaties beoordeeld gaan worden en het moment en de wijze waarop buurten en stakeholders van de meest kansrijke locaties betrokken worden. Dit bepaalt de vormgeving van fase 2.
 - b. De locaties van de eerdere groslijst en eventueel nieuw aangedragen locaties worden getoetst aan de vastgestelde criteria voor het locatieonderzoek.
 - c. De buurten van de meest kansrijke locaties worden betrokken, conform het in het raadsbesluit (zie fase 2a.) vastgestelde proces.
 - d. De gemeenteraad stelt de te ontwikkelen locaties vast.
 - Fase 3: De gemeente stelt per vastgestelde locatie een kaderstellende notitie op, conform de participatiegids. De kaderstellende notitie wordt vastgesteld door de gemeenteraad.
 - Fase 4: De gemeente stelt per vastgestelde locatie een uitwerkingsvoorstel op, conform de participatiegids. Deze wordt vastgesteld door het college of de raad.
 - Fase 5: Planologische maatregelen nemen voor de vastgestelde locatie(s)buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) of wijzigen omgevingsplan)
2. Voor tijdelijke opvang van asielzoekers geen locatiecriteria vast te stellen, maar de volgende stappen te doorlopen:

- a. College informeert de raad over de kans voor de tijdelijke opvanglocatie en vraagt de raad om opdracht om de participatie te starten.
- b. College start de participatie met de omgeving van de mogelijke tijdelijke opvanglocatie en doet de verdere beoordeling van de locatie.
- c. College vraagt advies aan de raad over al dan niet medewerking verlenen aan tijdelijke opvanglocatie
- d. College neemt het besluit om al dan niet medewerking te verlenen aan de tijdelijke opvanglocatie

Aanleiding

Het college van B&W heeft op maandag 22 september [een collegebericht](#) 'vervolg zoekopdracht asielopvang' aan uw raad gestuurd waarin staat dat het college de twee locaties voor een azc niet in die vorm ter besluitvorming voorlegt aan de gemeenteraad. Vervolgens is er in de commissie van 30 september en 14 oktober verder gesproken over de wijze waarop het proces voor asielopvang moet worden vormgegeven. Ook is gereflecteerd op het proces en de avonden die daaraan voorafgingen. In de commissie van 14 oktober heeft het college aangegeven een raadsvoorstel te maken waarin het proces om te komen tot opvang van vluchtelingen wordt vormgegeven. U heeft tijdens deze bijeenkomst ook meegegeven hoe u tegen het vervolg aankijkt. Het college heeft getracht de gemene deler zo goed mogelijk te verwerken. Afgesproken is dat dit voorstel op 4 november in de commissie wordt besproken en op 11 november in de raad ter besluitvorming voorligt.

Uitgangspunten in het procesvoorstel zijn:

1. Amersfoort is een gastvrije gemeente voor mensen die op de vlucht zijn en zich in een onveilige situatie bevinden. Ook als de Spreidingswet zou worden afgeschaft, is druk op de asielopvang in Nederland hoog en asielzoekerscentra (azc's) in Nederland zitten vol. Het college wil zijn verantwoordelijkheid nemen om asielopvang in Amersfoort duurzaam mogelijk te maken en daarmee de druk op onder andere Ter Apel te verminderen. Het college hanteert hierbij de aantallen zoals die als taakstelling voor de gemeente Amersfoort zijn opgenomen in de Spreidingswet (941) plekken.
 - a. De invulling van deze opgave voeren wij uit op basis van de kernwaarden zoals opgenomen in de [Raadsinformatiebrief Stand van zaken programma vluchtelingen](#):
 - Barmhartig
 - Doel- en rechtmatig
 - Beheersbaar
2. We beginnen opnieuw: open, stap voor stap en samen met de inwoners, stakeholders en ondernemers van Amersfoort, Hoogland en Hooglanderveen en de raad.
3. Doorlopend werken we aan het herstel van relaties en vertrouwen.

Beoogd effect

Met dit procesvoorstel wordt vastgelegd welke stappen ondernomen worden om te komen tot nieuwe permanente azc locaties. Het geeft aan hoe de raad en de inwoners worden betrokken in de verschillende stappen van dit proces.

Argumenten

1.1 Door de stappen in het proces zorgvuldig te doorlopen werken we aan het verbeteren van het vertrouwen van inwoners en stakeholders in de gemeente.

De communicatie over voorkeurslocaties leidde tot onrust en ongewenste polarisatie. We investeren in de relatie met inwoners en stakeholders en in het verminderen van verticale ongewenste polarisatie. Daarnaast besteden we aandacht aan het verminderen van horizontale polarisatie binnen de buurten: we willen ruimte maken voor gesprek, verbinding en wederzijds begrip. Dit kan bijdragen aan het verbeteren van vertrouwen.

1.2 We halen bij inwoners, partners en de raad zo breed mogelijk op wat men belangrijk vindt in het opvangen van asielzoekers en vluchtelingen en voor criteria voor het locatieonderzoek en

zetten daarbij verschillende instrumenten in, zoals wijk- en dorpsgesprekken en een brede raadpleging voor alle inwoners.

We organiseren wijk- en dorpsgesprekken waarin we informatie geven over verschillende opvangmogelijkheden en waarin we in gesprek gaan over wat men belangrijk vindt in het opvangen van vluchtelingen en asielzoekers en over criteria voor het locatieonderzoek. De opbrengst van de gesprekken geven input voor het herformuleren van de criteria voor het locatieonderzoek.

Het is niet altijd voor iedereen mogelijk om naar gesprekken op locatie te komen. Om van zo veel mogelijk inwoners te weten hoe zij tegen zaken aankijken organiseren we een online een brede raadpleging voor alle inwoners. Inwoners die de raadpleging niet digitaal willen of kunnen invullen, kunnen een schriftelijke versie krijgen of hulp bij het invullen. In de bijlage bij dit raadsvoorstel, het procesvoorstel, wordt hier dieper op ingegaan.

1.3 Informatie over andere azc's en een werkbezoek bereiden raadsleden voor op het vaststellen van de criteria voor het locatieonderzoek.

In de commissie is gevraagd om ook te werken met voorbeelden van andere gemeenten, zoals Zwolle, Nijkerk en Oss. Bijvoorbeeld als het gaat om grote of kleine locaties, de plek in de stad, als gemeente de opvang zelf organiseren of dat aan het COA overlaten. Informatie over diverse onderwerpen en een werkbezoek langs diverse azc-locaties in Amersfoort en de regio helpt in de beeldvorming over dit onderwerp.

1.4 Het procesvoorstel richt zich op nieuwe permanente azc-locaties.

Het organiseren van permanente opvang geeft rust voor de mensen op de locaties zelf en voldoet aan standaarden voor het gebouw. Het voorkomt bovendien dat de gemeente en het COA om de paar jaar nieuwe locaties moeten vinden en organiseren.

Voor een permanente locatie geldt:

- Een bestaand gebouw wordt permanent getransformeerd of er wordt een nieuw permanent gebouw ontwikkeld. Op het moment dat het gebouw niet meer nodig is voor opvang van asielzoekers en vluchtelingen, omdat de instroom afneemt, kan het gebouw, met de juiste gebruiksvergunning, voor andere (reguliere) woondoelgroepen worden gebruikt.
- Aan een permanent gebruik zitten strengere vergunningseisen voor het gebouw. Ook het COA stelt meer voorwaarden aan de voorzieningen op een permanente locatie, zoals de mogelijkheid voor bewoners om zelf te kunnen koken en voldoende buitenruimte.

Op de Barchman Wuytierslaan zijn nu 300 permanente opvangplekken in het hoofdgebouw, die na de renovatie met 100 plekken worden uitgebreid.

Bij een tijdelijke opvanglocatie geldt:

- Dit is een tijdelijke verandering van het gebruik van de locatie en daarmee ook een tijdelijke verandering voor de omgeving
- Aan een tijdelijke vergunning zitten minder strenge eisen dan aan een permanente vergunning. Er is bijvoorbeeld een hogere geluidsbelasting op de gevel toegestaan omdat het gebruik maar van tijdelijke aard is en er is geen advies van de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit (welstand) nodig.

Voorbeelden van tijdelijke locaties zijn het Campanile hotel op de Brand en de 300 tijdelijke units aan de Barchman Wuytierslaan.

1.5 Eerder beschikbare locaties zijn geen vaststaand gegeven.

Nadat de raad met input van de stad de criteria voor het locatieonderzoek heeft vastgesteld zal het college een lijst met beschikbare locaties opstellen. De lijst met potentiële locaties dient geactualiseerd te worden. Het kan zijn dat locaties niet meer beschikbaar zijn omdat ze zijn verkocht of voor andere doeleinden in gebruik zijn genomen. Ook kunnen er nieuwe locaties

beschikbaar zijn. Daarbij kan het zijn dat met nieuwe vastgestelde criteria voor het locatieonderzoek ook andere locaties in beeld komen.

2.1 We werken volgordelijk en zijn daarmee flexibel in ons proces.

Dit procesvoorstel beschrijft uitsluitend fase 1, tot en met het raadsbesluit over de criteria voor het locatieonderzoek. Onderdeel van dat raadsbesluit over de criteria voor het locatieonderzoek, wordt een procesvoorstel voor de fase daarna, tot en met het locatiebesluit.

2.2 De raad stelt op een later moment vast op welke wijze locaties beoordeeld worden en wanneer en hoe buurten van kansrijke locaties betrokken worden.

Dit nemen we op in het raadsvoorstel van de vaststelling van de criteria voor het locatieonderzoek en het procesvoorstel voor fase 2.

Een aantal inwoners en raadsleden heeft de suggestie gedaan om de locatie-beoordeling door een extern bureau te laten uitvoeren. Voor het college is het belangrijk dat de wijze waarop de beoordeling plaats vindt, transparant en navolgbaar is.

De wijze en het moment waarop de buurten en/of stakeholders van de meest kansrijke locaties geïnformeerd dan wel betrokken worden bij de locatiekeuze worden onderdeel van het raadsbesluit bij de afronding van fase 1.

3.1 De opvang van vluchtelingen op tijdelijke locaties loopt geen vertraging op en kansen voor tijdelijke locaties die zich tussentijds voordoen kunnen we benutten.

Het ontwikkelen van nieuwe permanente locaties kost tijd. In de tussentijd is er behoefte aan extra tijdelijke oplossingen, bijvoorbeeld omdat de 300 tijdelijke units bij de Barchman Wuytierslaan verdwijnen. Het COA blijft zoeken naar tijdelijke locaties voor de opvang van vluchtelingen. Wanneer voor tijdelijke locaties hetzelfde voorgestelde proces doorlopen wordt als voor de permanente locaties, kan het zijn dat kansen voor tijdelijke locaties niet worden benut omdat het proces om tot criteria voor het locatieonderzoek te komen, te lang duurt en tijdelijke locaties niet meer beschikbaar zijn.

3.2 Ook bij tijdelijke locaties is het proces transparant en navolgbaar voor raad en inwoners

Voor tijdelijke opvang van asielzoekers worden geen locatiecriteriën vastgesteld, maar de volgende stappen te doorlopen:

1. COA stelt een locatie voor
2. Ambtelijke beoordeling
3. College informeert de raad over de kans voor de tijdelijke opvanglocatie en vraagt de raad om opdracht om de participatie te starten.
4. College start de participatie met de omgeving van de mogelijke tijdelijke opvanglocatie en doet de verdere beoordeling van de locatie.
5. College vraagt advies aan de raad over al dan niet medewerking verlenen aan tijdelijke opvanglocatie
6. College neemt het besluit om al dan niet medewerking te verlenen aan de tijdelijke opvanglocatie

Kanttekeningen

1.1 Er is langer onzekerheid over de te kiezen locaties voor onze inwoners.

Door deze stappen te doorlopen heeft het proces een lange doorlooptijd. Voor bewoners rondom de locaties die het college eerder heeft gecommuniceerd of op de eerdere shortlist stonden brengt dit langer onzekerheid met zich mee.

1.2 Dit procesvoorstel vraagt aanzienlijke inzet van middelen binnen deelprogramma 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen.

De genoemde bedragen zijn een inschatting en dekken uitsluitend de activiteiten tot en met het raadsbesluit van fase 2a. Deze middelen kunnen daardoor niet worden ingezet voor andere doelen binnen hetzelfde deelprogramma.

3.1 Doordat permanente en tijdelijke locaties verschillend worden beoordeeld kan dit voor inwoners onduidelijkheid opleveren.

Hoewel de planologische procedure van een tijdelijke locatie over het algemeen eenvoudiger is en sneller verloopt dan voor een permanente opvanglocatie, is er ook bij een tijdelijke opvanglocatie sprake van een verandering in de omgeving van omwonenden. Daarom gaat het college ook bij tijdelijke locaties in gesprek met de omgeving om aandachtspunten op te halen en uitleg te geven over het proces en inspraakmogelijkheden van de omgeving.

Financiën

1 = € 1.000

Onderwerp	2025	2026	I/S	Kosten en dekking in het
Totaal Investering				
Totaal Lasten	164	528		
Interne plankosten	89	266	I	2.1 Zorg, ondersteuning,
Externe plankosten	50	150	I	2.1 Zorg, ondersteuning,
Eventueel extern advies en repro	5	5	I	2.1 Zorg, ondersteuning,
9 wijk- en dorpsgesprekken		70	I	2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen
Brede raadpleging	20	35	I	2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen
Werkbezoek		2	I	2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen
Totaal Dekking / Baten	164	528		
Budget Vluchtelingen	164	528	I	2.1 Zorg, ondersteuning,
Saldo	0	0		

Dit betreft een indicatie van de kosten die worden verwacht tot en met het raadsbesluit van fase 2a. De raming is gebaseerd op aannames van het aantal en de aard van de te voeren gesprekken. Indien in het proces aanvullende activiteiten nodig blijken te zijn, kan dat invloed hebben op de uiteindelijke kosten.

De lasten worden gedekt binnen de bestaande begroting van deelprogramma 2.1. Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen.

Risicoparagraaf

- A. Verkiezingen landelijk en lokaal kunnen van invloed zijn op het gekozen proces.
- B. De dekking voor dit proces is op dit moment voorzien binnen deelprogramma 2.1. Daarbij wordt uitgegaan van een verwacht overschot op het budget voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Zolang de uitgaven voor de opvang binnen de huidige kaders blijven, is er voldoende budget beschikbaar voor de uitvoering van het proces tot en met fase 2a.
- C. De financiële situatie rondom de Oekraïneopvang voor de blijft echter onzeker. Eventuele toekomstige terkortingen of lagere inkomsten kunnen de ruimte binnen deelprogramma 2.1 onder druk zetten. Daarmee bestaat het risico dat in een later stadium aanvullende dekking moet worden gezocht binnen het programma, waarbij zo nodig een beroep kan worden gedaan op de reserve Vluchtelingen of aanvullende besluitnodig nodig is over de financiële dekking.
- D. Een zorgvuldig proces is geen garantie voor draagvlak voor opvang van asielzoekers. Draagvlak voor opvang van asielzoekers is niet per definitie de uitkomst. Draagvlak op het proces is wel van belang.

- E. Met het voorgestelde proces duurt het nog een aantal jaar voordat de gemeente Amersfoort aan de taakstelling van de Spreidingswet voldoet. Tijdelijke opvanglocaties kunnen tussentijds een oplossing bieden.

Communicatieboodschap

De zoektocht naar 550 nieuwe permanente plekken voor opvang van asielzoekers krijgt een nieuw proces. Eerst wil de gemeente uitgebreider in gesprek met Amersfoorters over de criteria waaraan een opvang moet voldoen. Er komen stadsgesprekken, een online raadpleging en individuele gesprekken om iedereen aan het woord te laten die een bijdrage wil leveren. Op basis van deze perspectieven en de technische voorwaarden waaraan opvang moet voldoen stelt de gemeenteraad de criteria voor het locatieonderzoek vast. Met die punten kan opnieuw beoordeeld worden welke locaties geschikt zijn. Als dat klaar is doet het college een voorstel hoe en waar de opvang te realiseren en heeft de gemeenteraad de laatste beslissing.

Participatie

Starten voor de start:

De beginstappen in dit vervolgproces worden ingevuld door het voeren van verdere gesprekken met inwoners en stakeholders. Met wijk- en dorpsgesprekken en een brede raadpleging voor alle inwoners over de criteria voor het locatieonderzoek, werken we aan het verbeteren van de relatie met de stad en de raad en krijgen we een scherper inzicht in de belangen die inwoners en stakeholders hechten aan de criteria voor de opvang van asielzoekers en de keuze voor een plek.

Het totaal van deze opbrengst vormt een belangrijk aandeel in de vervolgstappen.

Samenwerken

Door nadrukkelijk het perspectief van inwoners en stakeholders mee te nemen willen we komen tot een gedragen voorstel voor het vervolg. Bij een locatiekeuze zal later in het proces ook uitdrukkelijk de samenwerking en afstemming met buurten en stakeholders opgezocht worden.

We maken graag gebruik van de energie die er in de stad en dorpen is. Wanneer bewoners zelf wat organiseren sluiten we desgewenst aan.

Vervolgstappen

De vervolgstappen zien er als volgt uit:

Nu al gestart en gaat door, zo lang als nodig	<ul style="list-style-type: none">- Gesprekken met stakeholders- Individuele gesprekken
Doorlopend	<ul style="list-style-type: none">- Meenemen raad met o.a. Collegeberichten
Nov '25 tot en met feb '26	<ul style="list-style-type: none">- Ontwerp van brede raadpleging- Raadpleging live- Oplevering resultaten raadpleging
Jan '26	<ul style="list-style-type: none">- Werkbezoek raad e.a. langs een aantal azc-locaties
18 mrt '26	<ul style="list-style-type: none">- Gemeenteraadsverkiezingen
Mrt/apr/mei '26	<ul style="list-style-type: none">- Verwerken resultaten- Raadsbesluit over herziene criteria voor het locatieonderzoek en vervolgproces fase 2

We zorgen voor voortgang in het proces en zijn met de eerste gesprekken gestart. En nemen zoveel tijd als de raad en de stad nodig hebben voor de juiste zorgvuldigheid. Zorgvuldigheid vraagt ook om grote flexibiliteit, zodat een tussenstap genomen kan worden of een andere aanpak gekozen kan worden op het moment dat dat nodig is.

Burgemeester en wethouders van Amersfoort,

de secretaris,

de burgemeester

Bijlage(n):

- *Voorstel vervolproces nieuwe azc-locaties*

Raadsbesluit

Opsteller: A. Kingma

Zaaknummer: 172857

De raad van de gemeente Amersfoort;

op basis van het voorstel van het college van 28 oktober 2025,

b e s l u i t:

1. Het procesvoorstel voor nieuwe permanente azc-locaties vast te stellen met de volgende fases:

Fase 1: Vaststellen criteria voor het locatieonderzoek voor nieuwe permanente azc-locaties

- a. We voeren verdere gesprekken met inwoners en stakeholders.
- b. Wijk- en dorpsgesprekken en een brede raadpleging voor alle inwoners over de criteria voor het locatieonderzoek die van belang zijn bij de opvang van asielzoekers en die van belang zijn bij de keuze voor een plek. (Onder meer veiligheid, type opvang, grootte opvang, begeleiding, leefbaarheid, plek in de stad, samenwerking, communicatiebehoefte).
- c. Gesprekken over bovenstaande thema's in de commissie en daarbij goede voorbeelden uit Amersfoort en andere gemeentes te betrekken.

Fase 2: Locatiekeuze

- a. De gemeenteraad stelt de criteria voor het locatieonderzoek voor nieuwe permanenten azc-locaties vast, het proces met de wijze waarop locaties beoordeeld gaan worden en het moment en de wijze waarop buurten en stakeholders van de meest kansrijke locaties betrokken worden. Dit bepaalt de vormgeving van fase 2.
- b. De locaties van de eerdere groslijst en eventueel nieuw aangedragen locaties worden getoetst aan de vastgestelde criteria voor het locatieonderzoek.
- c. De buurten van de meest kansrijke locaties worden betrokken, conform het in het raadsbesluit (zie fase 2a.) vastgestelde proces.
- d. De gemeenteraad stelt de te ontwikkelen locaties vast.

Fase 3: De gemeente stelt per vastgestelde locatie een kaderstellende notitie op, conform de participatiegids. De kaderstellende notitie wordt vastgesteld door de gemeenteraad.

Fase 4: De gemeente stelt per vastgestelde locatie een uitwerkingsvoorstel op, conform de participatiegids. Deze wordt vastgesteld door het college of de raad.

Fase 5: Planologische maatregelen nemen voor de vastgestelde locatie(s)buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) of wijzigen omgevingsplan)

2. Voor tijdelijke opvang van asielzoekers geen locatiecriteriën vast te stellen, maar de volgende stappen te doorlopen:
 - a. College informeert de raad over de kans voor de tijdelijke opvanglocatie en vraagt de raad om opdracht om de participatie te starten.
 - b. College start de participatie met de omgeving van de mogelijke tijdelijke opvanglocatie en doet de verdere beoordeling van de locatie.
 - c. College vraagt advies aan de raad over al dan niet medewerking verlenen aan tijdelijke opvanglocatie

- d. College neemt het besluit om al dan niet medewerking te verlenen aan de tijdelijke opvanglocatie

Vastgesteld in de openbare vergadering van 11 november 2025

de griffier

de voorzitter